EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 30ής Αυγούστου 2001

κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με σχέδιο νόμου σχετικά με την κυκλοφορία τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ και άλλες συναφείς διατάξεις, κατατιθέμενο στη Βουλή των Ελλήνων από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

(CON/2001/21)

1. Την 1η Αυγούστου 2001 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα της Τράπεζας της Ελλάδος να εκφέρει τη γνώμη της αναφορικά με σχέδιο νόμου σχετικά με την κυκλοφορία τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ και άλλες συναφείς διατάξεις (εφεξής καλούμενο «σχέδιο νόμου»).

2. Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ να διατυπώνει τη γνώμη της βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής καλούμενης «συνθήκη») και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], δεδομένου ότι το σχέδιο νόμου πραγματεύεται νομισματικά θέματα και θέματα σχετικά με μέσα πληρωμών. Το άρθρο 11 παράγραφος 2 της απόφασης–πλαισίου του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2000 για ενίσχυση της προστασίας από την παραχάραξη εν όψει της εισαγωγής του ευρώ με την επιβολή ποινών και άλλων κυρώσεων (εφεξής καλούμενης «απόφαση–πλαίσιο»)[2], δίνει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να παράσχει τη συμβολή της αναφορικά με τις διατάξεις που μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα κράτη μέλη δυνάμει της απόφασης–πλαισίου. Σύμφωνα με το άρθρο 17.5, πρώτη πρόταση, του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας[3], η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ.

---

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.
2 ΕΕ L 140 της 14.6.2000, σ. 1.
3 ΕΕ L 125 της 19.5.1999, σ. 34.

3. Το άρθρο 1 του σχεδίου νόμου, ευθυγραμμιζόμενο με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου της 3ης Μαΐου 1998 για την εισαγωγή του ευρώ[4], εισάγει περίοδο παράλληλης κυκλοφορίας, η διάρκεια της οποίας θα περιοριστεί στο διάστημα μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2002 και 28ης Φεβρουαρίου 2002.

4. Το σχέδιο νόμου προβλέπει ότι το δικαίωμα έκδοσης κερμάτων ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο και ότι ως προς την έκδοση απαιτείται έγκριση από την ΕΚΤ. Σε ό,τι αφορά την εν λόγω έκδοση, καθώς επίσης και τα αναμνηστικά νομίσματα, γίνεται αναφορά στο άρθρο 106 παράγραφος 2 της συνθήκης. Τα χαρακτηριστικά και οι παραστάσεις της εθνικής όψης της πρώτης σειράς κερμάτων, η διαδικασία επιλογής των παραστάσεων της εθνικής όψης για τις μελλοντικές σειρές, καθώς και η παραγωγή και απόσυρση κερμάτων, μνημονεύονται στο σχέδιο νόμου. Σύμφωνα με το εθνικό σχέδιο μετάβασης στο ευρώ, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται να ανταλλάσσει τραπεζογραμμάτια δραχμών με ευρώ μέχρι την 1η Μαρτίου 2012, η δε ανταλλαγή κερμάτων δραχμών με ευρώ πραγματοποιείται από την Τράπεζα της Ελλάδος και τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΟΥ) μέχρι την 1η Μαρτίου 2004.

5. Τα κράτη μέλη διαθέτουν ελευθερία ως προς τη σχεδίαση των εθνικών όψεων των κερμάτων ευρώ, υπό τον όρο της απεικόνισης των δώδεκα αστεριών στις όψεις αυτές[5]. Προς όφελος της νομικής σαφήνειας, η ΕΚΤ εκτιμά το γεγονός ότι στο άρθρο 3 παράγραφος 4 του σχεδίου νόμου εισήχθη η κατάλληλη διατύπωση σε ό,τι αφορά τον παραπάνω όρο που διέπει τη σχεδίαση των εθνικών όψεων.

6. Το σχέδιο νόμου απαγορεύει τον προεφοδιασμό και υποπροεφοδιασμό που διενεργούνται καθ' υπέρβαση των όρων του άρθρου 7 παράγραφος 2 αυτού και των διατάξεων της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2001/1 της 10ης Ιανουαρίου 2001 σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων διατάξεων για τη μετάβαση από πλευράς χρηματικού το 2002[6]. Η ΕΚΤ επικροτεί την αναφορά των επιλέξιμων για τον προεφοδιασμό ιδρυμάτων στο σχέδιο νόμου. Οι προϋποθέσεις υποπροεφοδιασμού καθορίζονται ευρέως, ενώ το ευρύ κοινό μπορεί να προμηθεύεται κέρματα ευρώ υπό μορφή συσκευασιών εξοικείωσης από την 17η Δεκεμβρίου 2001. Από την αυτή ημερομηνία είναι δυνατή η διενέργεια υποπροεφοδιασμού του κοινού με κέρματα ευρώ υπό μορφή συσκευασιών εξοικείωσης και από την Τράπεζα της Ελλάδος και από άλλα ιδρύματα – πέραν των πιστωτικών ιδρυμάτων– που καθορίζονται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών, μετά από πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος. Με όμοια απόφαση μπορεί να επιτραπεί η διάθεση κερμάτων ευρώ σε επιχειρήσεις από την Τράπεζα της Ελλάδος και τα επιλέξιμα πιστωτικά ιδρύματα. Η ΕΚΤ επικροτεί τη δυνατότητα τροποποίησης των όρων και των προϋποθέσεων προεφοδιασμού και υποπροεφοδιασμού από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής

---

4 ΕΕ L 139 της 11.5.1998, σ. 1.

5 Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Euro coins, From design to circulation,* Μάιος 2000, σ. 8.

6 ΕΕ L 55 της 24.2.2001, σ. 80.

Τράπεζας. Το σχέδιο νόμου, στο άρθρο 7 παράγραφος 3, προβλέπει την παροχή επαρκών ασφαλειών για τον προεφοδιασμό.

7. Εξ άλλου, η ΕΚΤ επικροτεί τη διάταξη του άρθρου 7 παράγραφος 5, η οποία προσδιορίζει τις παραμέτρους της επιβολής διοικητικών κυρώσεων από την Τράπεζα της Ελλάδος στα πιστωτικά ιδρύματα, σε περίπτωση παράβασης υποχρεώσεών τους από συμβάσεις προεφοδιασμού. Κατόπιν εναρμόνισης με τις ΕθνΚΤ των λοιπών συμμετεχόντων κρατών μελών στο σχετικό τομέα, η διοικητική κύρωση ορίστηκε σε 10% επί του ποσού της παράβασης ή, στην περίπτωση που το εν λόγω ποσό δεν μπορεί να προσδιορισθεί, ως εφάπαξ ποσό μεταξύ 10 000 και μέχρι ενός εκατομμυρίου ευρώ.

8. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του σχεδίου νόμου, απαγορεύεται από τη δημοσίευσή του έως και την 31η Δεκεμβρίου 2001 η παραγωγή, έκδοση, διάθεση ή προμήθεια συλλεκτικών κερμάτων, μεταλλίων ή μαρκών, που φέρουν τις λέξεις «ευρώ» ή «λεπτά ευρώ» ή παραστάσεις παρόμοιες με εκείνες που υπάρχουν στην κοινή όψη των κερμάτων ευρώ.

9. Η ΕΚΤ επικροτεί τη διάταξη του άρθρου 7 παράγραφος 4 του σχεδίου νόμου, σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις προεφοδιασμού και υποπροεφοδιασμού με τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ δεν υπόκεινται σε οποιασδήποτε φύσεως εισφορά ή τέλος ή σε οποιαδήποτε άλλη φορολογική επιβάρυνση, άμεση ή έμμεση. Η ρύθμιση αυτή υπογραμμίζει την αρχή, σύμφωνα με την οποία η μετάβαση από πλευράς χρηματικού δεν θα πρέπει να έχει αντίκτυπο στο κόστος.

10. Το άρθρο 3 παράγραφος 2 της απόφασης–πλαισίου απαιτεί από κάθε κράτος μέλος να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει ότι η συμμετοχή και η ηθική αυτουργία στις πράξεις του άρθρου 3 παράγραφος 1 αυτής, καθώς και η απόπειρα τέλεσης των πράξεων του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) της ίδιας απόφασης, είναι ποινικώς αξιόποινες. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι εκτός από τις ειδικές διατάξεις του σχεδίου νόμου, συναφείς είναι επίσης ορισμένες διατάξεις του γενικού μέρους του ελληνικού ποινικού δικαίου, κατά το ότι προβλέπουν το ποινικά αξιόποινο κάθε μορφής συμμετοχής στην τέλεση των εν λόγω αδικημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, ειδικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα πρόκειται να τροποποιηθούν μέσω του άρθρου 8 του σχεδίου νόμου, το οποίο μεταφέρει στο ελληνικό δίκαιο τις ρυθμίσεις των άρθρων 3 και 4 της απόφασης–πλαισίου. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 6 του σχεδίου νόμου, η νομοθεσία για την προστασία του εθνικού νομίσματος εξακολουθεί να ισχύει. Σε ό,τι αφορά τις πράξεις του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) της απόφασης–πλαισίου, η υφιστάμενη διατύπωση του σχεδίου νόμου δεν ρυθμίζει τα θέματα της ηθικής αυτουργίας, συμμετοχής και απόπειρας. Γίνεται κατανοητό ότι η εν λόγω συμπεριφορά θα πρέπει να τιμωρείται βάσει των γενικών διατάξεων του ελληνικού ποινικού δικαίου (άρθρα 42 έως 49 του ελληνικού Ποινικού Κώδικα). Σημειώνεται ότι τα κατώτατα όρια των ποινών φυλάκισης αυξάνονται για όλα τα αδικήματα που καλύπτονται από την απόφαση–πλαίσιο.

11. Το σχέδιο νόμου προβλέπει την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε νομικά πρόσωπα, στην περίπτωση που φυσικά πρόσωπα με εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου ή λήψης απόφασης για λογαριασμό αυτού ή εξουσιοδοτημένα για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού προβαίνουν σε πράξεις από τις περιγραφόμενες στο άρθρο 8 του σχεδίου νόμου, μέσω του οποίου εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 3 και 4 της απόφασης–πλαισίου.

12. Η ΕΚΤ επικροτεί το γεγονός ότι το σχέδιο νόμου προβλέπει το αξιόποινο των πράξεων των άρθρων 3 και 4 της απόφασης–πλαισίου, εάν αφορούν τραπεζογραμμάτια και κέρματα εθνικών νομισματικών μονάδων κρατών μελών, τα οποία γίνονται δεκτά προς ανταλλαγή από τους αρμόδιους φορείς.

13. Η ΕΚΤ παρατηρεί περαιτέρω ότι το σχέδιο νόμου δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να προβλέπει συμμόρφωση της Ελλάδας προς τις υποχρεώσεις της από τα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2001 του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2001 σχετικά με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία[7]. Γίνεται κατανοητό ότι οι ελληνικές αρχές δεσμεύονται να προβούν στη λήψη των αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον προαναφερθέντα κανονισμό, πριν από την έναρξη της ισχύος του.

14. Η ΕΚΤ επικροτεί το γεγονός ότι το άρθρο 7 του σχεδίου νόμου προστατεύει τις πράξεις προεφοδιασμού και υποπροεφοδιασμού στην Ελλάδα ποινικοποιώντας τη χρήση των τραπεζογραμματίων ευρώ ως μέσου πληρωμής πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002.

15. Η ΕΚΤ παρατηρεί ότι το άρθρο 8 παράγραφος 7 του σχεδίου νόμου εξουσιοδοτεί την Κυβέρνηση να αναπροσαρμόζει από 1ης Ιανουαρίου 2002, με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών, χρηματικά ποσά σε δραχμές, όπως πρόστιμα, παράβολα, χρηματικές ποινές, επιβαρύνσεις, υποχρεώσεις κλπ, μετά τη στρογγυλοποίησή τους σε ευρώ. Στο πλαίσιο πλειόνων νομοθετικών διατάξεων, κρίνεται αναγκαία η εξομάλυνση των στρογγυλοποιημένων ποσών για λόγους μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου και διαφάνειας. Εν προκειμένω, η ΕΚΤ επιθυμεί να υπενθυμίσει την κοινή δήλωση των μελών της Ομάδας Ευρώ της 4ης Ιουνίου 2001, βάσει της οποίας, γενικώς, η μετατροπή σε ευρώ όλων των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, χρεώσεων και τελών δεν θα επηρεάσει τις τιμές ή θα εξομαλυνθεί προς όφελος του καταναλωτή.

[7] ΕΕ L 181 της 4.7.2001, σ. 6.

16. Η ΕΚΤ επιβεβαιώνει ότι δεν αντιτίθεται στη δημοσίευση της παρούσας γνώμης από την αρχή που κινεί τη διαδικασία διαβούλευσης, κατά την κρίση της.

Φρανκφούρτη, 30 Αυγούστου 2001.

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

[υπογραφή]

Willem F. DUISENBERG